

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

11 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 16

10-06-2024 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ഹരിത കേരള മിഷൻ നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം	ഉത്തരം
ശ്രീ എ. രാജ, ശ്രീ ഐ. ബി. സതീഷ്, ശ്രീ ടി.ഐ.മധുസൂദനൻ, ശ്രീ എം എസ് അരുൺ കുമാർ	ശ്രീ പിണറായി വിജയൻ (മുഖ്യമന്ത്രി)
(എ) സംസ്ഥാനത്തെ വിദ്യാഭാസ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഹരിത കേരള മിഷൻ നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന പദ്ധതികൾ വിശദമാക്കാമോ;	(എ) നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേയും ഒരു ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളിൽ വീതം പ്രാദേശിക ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം നടന്നു വരുന്നു. ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിലെ രസതന്ത്രം ലാബുകളോടനുബന്ധമായിട്ടാണ് ഈ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത്. ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന ഹരിതകേരളം മിഷൻ യോഗത്തിലുമാണ് പ്രകാരമാണ് ഈ ലാബ് സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം നടക്കുന്നത്. 2017 മുതൽ നാളിതുവരെ സംസ്ഥാനത്താകെ ഇത്തരത്തിൽ 191 ലാബുകൾ പ്രവർത്തന സജ്ജമായിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ ആർ.കെ.ഐ. ഫണ്ട് വിനിയോഗിച്ച് കൊണ്ട് പമ്പ, പെരിയാർ നദികളുടെ നദീതട പ്രദേശത്തെ അഞ്ച് ജില്ലകളിൽ 313 ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുകയും അവയിൽ 43 ലാബുകൾ പ്രവർത്തന സജ്ജമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്താകെ ഇത്തരത്തിൽ 234 ലാബുകൾ പ്രവർത്തന സജ്ജമാണ്. കൂടാതെ 294 ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം വിവിധ ജില്ലകളിൽ പുരോഗമിക്കുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂളുകളിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജലസംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി ഹരിതചട്ടം പാലിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകൾ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തി വരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സ്കൂളുകളിൽ പരിശോധനകൾ നടത്തി ഹരിതചട്ടം പാലുന്നതിനായി ചെയ്യാവുന്ന കാര്യങ്ങൾ

		സംബന്ധിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും അതിനാവശ്യമായ പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ തുടർച്ചയായി സംസ്ഥാനത്ത് ഇത്തരത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി 4198 വിദ്യാലയങ്ങളെ ഹരിത വിദ്യാലയങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ജൈവ വൈവിധ്യത്തിന്റെ ചെറു പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരികയാണ്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തി തദ്ദേശീയമായ വൃക്ഷങ്ങളും സസ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി സ്വാഭാവിക വന മാതൃകകൾ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത് സംരക്ഷിക്കുക എന്നതാണ് പച്ചത്തുരുത്ത് പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സഹകരണത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് ഈ പദ്ധതി മുഖ്യമായും നടപ്പിലാക്കുന്നത്. മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളോടൊപ്പം സംസ്ഥാനത്തെ 457 സ്കൂളുകളിലെ 67.69 ഏക്കർ സ്ഥലത്ത് ഇത്തരത്തിൽ പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുട്ടികൾക്ക് ജൈവ വൈവിധ്യം സംബന്ധിച്ച് പഠനം നടത്തുന്നതിന് ഈ പച്ചത്തുരുത്തുകൾ ഉപകരിക്കുന്നുണ്ട്. മൂന്നാറിലും പരിസര പ്രദേശങ്ങളിലും സന്ദർശകരായെത്തുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഈ പ്രദേശത്തെ ജൈവ വൈവിധ്യത്തിന്റെ സവിശേഷതകളെക്കുറിച്ച് അനുഭവാധിഷ്ഠിതമായ അറിവു പകരുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽ ഒരു ജൈവവൈവിധ്യ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രം ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടിമാലി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ ഗവൺമെന്റ് ഹൈസ്കൂളിലാണ് 'നീലക്കറിഞ്ഞി' ജൈവവൈവിധ്യ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. 2023 സെപ്റ്റംബറിൽ ആണ് ഈ കേന്ദ്രം പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചത്.
(ബി)	പ്രസ്തുത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിത ചട്ട പരിപാലനത്തിനായി ഏർപ്പെടുത്തിയ മാനദണ്ഡങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശം നൽകാമോ;	(ബി) ജൈവ, അജൈവ, ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരമാകുന്ന മാലിന്യങ്ങളുടെ അളവ് കുറച്ച് ഹരിതചട്ടം പാലിക്കുക. ഹരിതചട്ടം നടപ്പിലാക്കാൻ നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിക്കുക. ജൈവ, അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തരംതിരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക ബിന്നുകൾ സ്ഥാപിക്കുക. ജൈവ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക. അജൈവ പാഴ്വസ്തുക്കൾ

		തരംതിരിച്ച് സൂക്ഷിച്ച് അംഗീകൃത ഏജൻസികൾക്ക് കൈമാറുക. ഇ-മാലിന്യം, ഉപയോഗശൂന്യമായ ഫർണിച്ചറുകൾ എന്നിവ കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ നീക്കം ചെയ്യുക. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക. ശുചിമുറികൾ വൃത്തിയാക്കി സൂക്ഷിക്കുക. പൊതു ശുചിത്വ നിലവാരം ഉറപ്പാക്കുക. മഴവെള്ള സംഭരണം, ജലസംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുക. ഹരിത വിദ്യാലയ നിർദ്ദേശക ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുക. ജൈവവൈവിധ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുക. എന്നിവയാണ് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിതചട്ട പരിപാലനത്തിനായി ഏറ്റെടുത്തിയിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ.
(സി)	ഹരിത ചട്ടങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കുന്നതിലൂടെ ഹരിത സർട്ടിഫിക്കറ്റിനർഹമായ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കാമോ;	(സി) സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഹരിതചട്ടം പാലിക്കുന്ന രീതിയിലേക്ക് മാറ്റണം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഇത്തരത്തിൽ ഹരിതചട്ടം പാലിക്കുന്നതിനായി സ്വീകരിക്കേണ്ടുന്ന നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച് വ്യാപകമായ കാനഡിൻ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇതിനു തുടർച്ചയായി ഹരിതചട്ട പാലനം സംബന്ധിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ 14096 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി. സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഓഫീസ് കോംപ്ലക്സുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളെയാണ് ഇത്തരത്തിൽ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കിയത്. ഇതിൽ ഹരിതചട്ടം കർശനമായി പാലിക്കുന്ന 9210 സ്ഥാപനങ്ങൾ ഹരിതസർട്ടിഫിക്കറ്റിന് അർഹമായിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.
(ഡി)	ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ജല-ഊർജ്ജ സംരക്ഷണത്തിലും വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദമാക്കാമോ?	(ഡി) ഹരിതകേരളം മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായുള്ള നെറ്റ് സീറോ കാർബൺ കേരളം ജനങ്ങളിലൂടെ എന്ന കാനഡിൻ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള സംസ്ഥാനത്തെ 92 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽപ്പെട്ട വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ഊർജ്ജ സംരക്ഷണം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്തി വരുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുത്ത തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ 2395 അകണവാടികളിൽ എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്ററിന്റെ സഹകരണത്തോടെ, 'അംഗൻജ്യോതി' പദ്ധതിയിൽപ്പെടുത്തി ഊർജ്ജ സംരക്ഷണ ഉപകരണങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പരിസ്ഥിതി ദിനമായ ജൂൺ 05 ന് സ്മൃതികളിൽ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തപ്പോൾ, വൃക്ഷതൈകൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കൽ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രഭാഷണങ്ങൾ, ക്ലാസുകൾ മുതലായവ സംഘടിപ്പിക്കുക എന്നിവയ്ക്ക് ഹരിതകേരളം മിഷൻ

ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകി വരുന്നു. അടിമലിയിൽ ഹരിതകേരളം മിഷൻ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള 'നീലക്കറിഞ്ഞി' ജൈവവൈവിധ്യ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രത്തിന്റെ കമ്മ്യൂണിറ്റിതല പരിപാടികളുടെ ഭാഗമായി കുട്ടികളിൽ ജൈവ വൈവിധ്യത്തെക്കുറിച്ചും അതിന്റെ സംരക്ഷണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായും എല്ലാ വേനലവധികളിലും കുട്ടികൾക്കായി പരിസ്ഥിതി ക്യാമ്പുകൾ, പഠനോത്സവങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 2024 മേയ് 26, 27, 28 തീയതികളിൽ നടത്തിയ ക്യാമ്പിൽ 59 കുട്ടികൾ പങ്കെടുത്തു. ഈ പഠനോത്സവത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേരളത്തിലെ എല്ലാ ബ്ലോക്കുകളിലും ജൈവ വൈവിധ്യ വിജ്ഞാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മെഗാകിസ് സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇതിൽ വിജയിച്ച 631 കുട്ടികൾ ജില്ലാതല മത്സരത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. അതിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുത്ത 59 കുട്ടികളാണ് നീലക്കറിഞ്ഞി പഠനോത്സവ ക്യാമ്പിൽ പങ്കെടുത്തത്. ക്യാമ്പിൽ പങ്കെടുത്ത 59 കുട്ടികളെയും സംസ്ഥാന തലത്തിലുള്ള ഹരിതകേരളം 'ഗ്രീൻ അംബാസിഡർ' മാരായി തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവർക്ക് നിരന്തരമായ പരിശീലനം നൽകുകയും അവരുടെ ജില്ലകളിലെ കുട്ടികളുടെ ജൈവ വൈവിധ്യ പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഇവർ നേതൃത്വം നൽകുകയും ചെയ്യും.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം

ജില്ല	പരിശോധനകൾ നടത്തിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ	ഹരിതസ്ഥാപനം പദവിയിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങൾ					
		ഓഫീസുകൾ	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ	ഓഫീസ് കോംപ്ലക്സുകൾ	കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ	മറ്റുള്ളവ	ആകെ
തിരുവനന്തപുരം	1786	470	561	7	3	226	1267
കൊല്ലം	1908	374	504	1	0	56	935
പത്തനംതിട്ട	1296	350	457	0	0	0	807
ആലപ്പുഴ	613	308	131	0	0	13	452
കോട്ടയം	602	262	95	47	1	11	416
ഇടുക്കി	531	171	101	9	0	76	357
എറണാകുളം	1163	191	186	2	1	105	485
തൃശൂർ	2108	542	879	0	0	0	1421
പാലക്കാട്	628	316	138	1	0	0	455
മലപ്പുറം	678	169	188	7	0	2	366
കോഴിക്കോട്	708	247	141	45	2	67	502
വയനാട്	148	74	12	0	0	0	86
കണ്ണൂർ	1062	606	290	10	1	16	923
കാസർകോട്	865	220	515	0	3	0	738
ആകെ	14096	4300	4198	129	11	572	9210

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ